

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. január 23.

20. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egyóra 2 kor.
Egyes számt ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 8 hasábos petit sorja 40 fillér.

A mi haditengerészetünk.

(Gonda Béla min. tanácsos előadása a Magyar Földrajzi Társaság január 20-adi estélyén).

I.

Nyolcszáz éve mult, hogy Kálmán magyar király 1105-ben Biogradban, az urbs régiában Horvátország és Dalmácia királyává koronázta magát. Kisebbs-nagyobb megszakításokkal 1432-ig, tehát 327 éven át birta Magyarország Dalmáciát a hozzátartozó szigetekkel, majd azután is uralkodott a tengerpart egy kis részén, de sem tengeri kereskedelme nem fejlődhetett annyira, sem a partok védelme nem igen tette szükségessé, hogy önálló hajóhadat létesítsen. A míg ugyanis a hatalmas Velence uralkodott az Adrián, ott még a tengeri kereskedelmet is csak az ő engedélyével és védelme alatt lehetett folytatni s ilyen formán rendes hadiflotta létesítéséről sem igen lehetett szó. Ausztria 1614-ben megpróbálta ugyan Velence felhetetlen követeléseinek ellenszegülni s e miatt háboruba is keveredett vele, de legyőzetvén, Velence suprematiája az Adria felett továbbra is biztosítva maradt. Egy egész századnak kellett elmúlnia, míg VI. Károly császár egész nagyságában felismerte a tengeri kereskedelem kiváló jelentőségét, ami maga után vonta a hajóhad létesítésének a szükségét is, úgy a kereskedelmi hajózásnak, mint a partok és kikötővárosok s különösen Trieszt nyílt öblének a védelme szempontjából. Azonban sem pénz nem igen volt a flottára, sem az érdeklődés nem igen nyilvánult meg iránta. A mint a Spanyolországi zavarok Ausztriát közbelépésre kényszerítették 1726. szept. 27-én Triesztben vízre bocsátottuk ugyan két sorhajót, melyek Barcelona ostrománál és bevételénél dicsőséges részt vettek, de ezeket nem követte további hajóépítés. Sem VI. Károlynak, sem Mária Teréziának nem sikerült rendes hajóhad létesítése, II. József is inkább a kereskedelmi tengerészekkel törődött, II. Lipót pedig azt a pár hadihajót is ami volt, megfosztotta önállóságától s a trieszti gubernium alá rendelte.

A napoleoni hadjáratok új életet hoztak az Adriára. Az 1797. okt.-ban kötött Campoformivi béke Velencét, Istriát és Dalmáciát Ausztriának juttatta, s ez maga után vonta egy rendes hajóhad szervezését, de Napoleon az osztrák hadakat ismét levervén 1805-ben a pozsonyi békében Ausztria csaknem összes tengerparti tartományaitól megfosztatott s az Adria francia tenger lett, mignem 1814—15-ben visszakapta Ausztria elveszett tenger mellékét, s ettől kezdve céltudatos tevékenység indult meg egy rendes hajóhad létesítésére. 1836-ban megépült a hadi tengerészet első gőzöse a Mária Anna. Az 1848—49-ben a föllázadt velenceiekkel s az olaszokkal folytatott tengeri harcok, — bár nagy erőfeszítés mellett végre is Ancona elestével és Velence kapitulációjával végződtek — meggyőzték az uralkodót és az intéző köröket a haditengerészet kellő fejleszté-

sének szükségességéről s 1850-től kezdve új korszak kezdődik e téren. A hadi tengerészet kezd önálló tényező lenni. 1864-ben Helgolandnál sikeres tengeri csatát vív a dánokkal. 1866. júl. 20-án Tegethoff vezetése alatt a 27 hajóból álló osztrák hajóhad fényes diadalt arat Lissánál a 38 hajóból álló olasz flotta felett, a Ferdinand-Max osztrák vezérhajó derékban vágta ketté az olasz Ré d'Italiát, eldöntve ezzel a csata sorsát, de ez a tengeri diadal sem volt képes utját állni Velence elvesztésének. Ausztria hadi tengerésze azonban ezzel a fényes diadallal az egész világon tekintélyt szerzett, itthon is népszerű lett s így további fejlesztése könnyebben volt megvalósítható.

Az osztrák hadi tengerészet ezzel a dicsőséges nimbuszal alakult át az 1867 évi kiegyezés folytán osztrák-magyar haditengerészeté.

Ez a hadi flotta azóta védője a mi tengerpartunknak, támogatója szépen fejlődő tengeri kereskedelmünknek, jelentős hatalmi tényezője országunknak, nemzetünknek. Céltudatos fejlesztéséhez tehát nekünk is nagy érdekeink fűződnek, ezért kell, hogy abban mi is aktív részt vegyünk, és pedig nemcsak a pénzünkkel, de az egyéni közreműködésünkkel is, amire sok oldalú, tág tér nyílik a hadi tengerészetnél.

A lissai diadal óta számot tevő tényezők vagyunk a tengeren. Már 1869 őszén Ó Felsége 5 páncélos kíséretében körutat tett a Levantéba s nov. 16-án részt vett a Suez-csatorna megnyitásán. 1872-ben Weyprecht sorhajóhadnagy északsarki expedíciót vezetett s fölfedezte a Ferenc-József földet, 1878-ban és 1882-ben egy erősebb Eskadre támogatta a hadműveleteket a Krivoscieban, 1892-ben az „Erzsébet“ Ferenc-Ferdinánd trónörökös Ó Fenségevel világgörül utat tett, 1896—1898-ban részt vettek hajóink Kréta nemzetközi blokádjában, több hajó tudományos kutatásokat végzett, misszió utakat tett, 1900-ban a China elleni nemzetközi expedícióban vett a flotta egy része tevékeny részt; végül a mult évben mutatkozó háborus kilátások alkalmával kitűnt hadiflottánk kitűnő szervezete, melynél fogva a legrövidebb idő alatt teljesen harcképesen tud bármikor akcióba lépni.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület tegnap, pénteken este Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott.

A podeszta közli, hogy a belügyminisztérium az 1910 év első három hónapjára indemnitást engedélyezett.

Azután közli, hogy Apponyi Albert gróf volt vallás és közoktatásügyi, valamint Darányi volt földmívelésügyi miniszter Fiume város ta-

nácsának köszönetet mondanak miniszterségük alatt tanúsított támogatásáért.

Majd elhatározzák, hogy a pénzügyminisztériumtól Pozsony mintájára a kötvény kölcsön adó és illetékmentességét fogják kérelmezni, mire az utcatisztogatás költségeinek fedezésére 10.000 koronát szavaznak meg.

Corrosac azt kívánja, hogy az utcák tisztogatását végző vállalatokat szigorubban ellenőrizzék. (Ezt nemrégben mi is megirtuk és illetékes helyen szóvá is tettük. — A szerk.)

A San Vito iskola mögött végzendő munkálatok céljaira 2000 koronát szavaznak meg.

A podeszta ezután közli, hogy a városi agrár bizottság 1908 évi zárszámadását addig nem lehet tárgyalni, míg a városi számvevőséget azt meg nem vizsgálta.

Mindezek után áttérnek a napirend legfontosabb részére a városi állandó bizottság és a fegyelmi bizottság megválasztására.

Duimich városatyja azt indítványozza, hogy a két bizottságot a küszöbön levő községi választásokig ne választszák meg, hanem bízzák meg az ügyek ideiglenes tovább vezetésével. A rappresentanza az indítványt hosszabb vita után elfogadja.

Jóváhagyják a városi színház vezetőségének 1909 évi zárszámadását, majd a Comunaleban végzendő munkálatokra 500 koronát szavaznak meg.

A zárt ülésben számos kisebb jelentőségű ügyet intéznek el.

Ezzel az ülés véget ért.

— **A városi állandó bizottság ülése.**

A városi állandó bizottság tegnap pénteken délben ülést tartott Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a választási lajstromba felveszik Blau Hannibált, Butkovics Jánost, Marcegla Miklóst és Szauter Viktort. Azután számos kisebb jelentőségű ügyet intéznek el, mire az ülés véget ért.

— **Havas eső.** A fővárosi lapok sűrű egymásutánban közlik, hogy egész Magyarországon egyhe téli, sőt helyenkint tavaszias időjárás van. Egyes vidékeken a tartósan enyhe idő a fákat is megcsalta, mert a fák, bokrok rügyezni kezdtek, sőt a virágzó almafa sem tartozik a ritkaságok közé. Nálunk Fiumében s a tenger melléken ellenben megfordítva van. A hideg borás és sciroccos viharok egymást váltják fel s ha egyik napon az enyhébb időjárástól kissé fellelegezhetünk, a következő napon már ismét didereghetünk. Most is napok óta ködös, nyirkos aránylag még langyos időnk volt. Az éjjeli nagy esőzés után azonban a hőmérséklet annyira leszállott, hogy ma korán reggeltől a késő délelőtti órákig havas eső esett. Még rosszabb időjárás van a környék hegységein, ahol abnormisan vastag hótakaró borítja a földet. A rossz mostoha időjárást természetesen megsínylik a tenger melléki fürdőhelyek is, mert a meleg, ragyogó napfény után sóvárgó északiak messze elkerülik fürdőinket s mi is, akik enyhe klímához szoktunk fájdalommal s fázva gondolunk a régi szép tavasziasan enyhe téli időre.

— **A magyar feltaláló vándorbotja.** Ma ismét beigazolódott, hogy nálunk a szegénysorsu feltalálók nem érvényesülhetnek, s ha boldogulni akarnak, akkor a messze tengerentúrra kell áthajózniok. S hogy mindez nem frázis, igazolja a rendőrség által felvett egyik jegyzőkönyv. Megjelent ugyanis a rendőrség kivándorlási tisztviselőjénél *Pikál Béla* villamos szerelő s amerikai utlevél kiállítását kérte. Midőn a tisztviselő kötelességszerűen megkérdezte tőle, hogy miért akarja elhagyni hazáját, az új kivándorlási jelölt elmondotta, hogy találmányát akarja érvényesíteni. E sorok írója is figyelmessé lett előadására, mire aztán elmondta munkatársunknak, hogy kilenc évig a budapesti posta és távirdahivatal villamos műszerésze volt s már mint állami alkalmazott is találmányokkal foglalkozott. *Pikál* többek között egy elmés szerkezetű önműködő távbeszélő gépet szerkesztett, amely arra van hivatva, hogy lakást vagy pénzszekrényt a betörőtől megvédelmezzon. Készülékét szabadalmaztatta is 19.330—1909 szám alatt. A készülék olyan pontosan működik, hogy a jeladást a betörő nem akadályozhatja meg. Míg *Pikál* találmányaival végigszenvedte mindenütt a visszautasítás keserveit megbetegedett s állásából elbocsátották. A szerencsétlen ember körülbelül egy évvel ezelőtt *Kossuth Ferenc* volt kereskedelmi miniszterhez is támogatásért fordult, de mert nem volt ellátva *Benyovszky gróf* közgazdasági szaktekintély ajánlólevelével, eredményt nem ért el. Így járt mindenütt. Végre betegen Fiuméba jött s a *Nyilvános Raktárvállalat*nál kapott alkalmazást. Időközben egészségi állapota is helyreállott s most az ideáljaitól megfosztott feltaláló amerikai utlevelet váltott, hogy tagadhatatlanul közhasználatra alkalmas találmányait az újvilág fejlett gazdasági érzékű gyárosainál csengő dollárookra váltsa be.

— **Száztíz millió korona értékű füst.** A magyar királyi dohányjövődék középponti igazgatósága most állította össze az elmúlt év első tíz hónapja alatt elfüstölt dohánynevek kimutatását. Az általános forgalomban levő gyártmányokból 25.617 kilogramm burnót, 548.299 kilogramm és 468.727.888 csomag pipadohányt. 458.198.865 darab szivart, 1817.800.078 darab szivarkát, 46.300 darab havanna-szivart fogyasztottak el. A belföldi különlegességi forgalomban levő gyártmányok közül elkelt 65 kilogramm burnót, 236.375 kilogramm pipadohányt, 14.911.590 darab szivar és 810.837.330 darab szivarka. Az általános forgalomban levő gyártmányokból befolyt 100.088.629 korona 30 fillér, a belföldi különlegességi forgalomban levőkből 9.744.596 korona 11 fillér, a külföldi különlegességekből pedig 1.911.960 korona 45 fillér, összesen tehát 111.745.185 korona 86 fillér vált füstté. A múlt év ugyane szakában 107.960.083 korona 30 fillér volt a bevétel, a mostani évben tehát 3.785.102 korona 56 fillér emelkedés mutatkozik.

— **Öngyilkos levélhordó.** Abbaziából jelenti tudósítónk: *Jammer Ferenc* abbaziai levélhordó tegnap éjjel a tulajdonát képező *Villa Triglav*-ban levő lakásán öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosságot úgy követte el, hogy előző este szobájába bezárkozva a vaskályhát kőszénrel rakta meg s a kályha csövét elzárta. Az életunt ember ezután a bezárt szoba kulcsát magához vette és ágyába feküdt s reggelre a kifejlődő szénegáz megfojtotta. Az öngyilkosságot csak a késő reggeli órákban vették észre hozzátartozói. *Jammer* feleségének ugyanis feltűnt, hogy férje olyan sokáig alszik s kopogtatni kezdett az ajtón, hogy férjét felkeltse. Minthogy többszöri zörgetésre sem kapott feleletet, a megrémült asszony rosszat sejtve, szomszédjaihoz futott, hogy tőlük tanácsot kérjen. A hirtelenül összefutott szomszédok szintén dörömböltek az ajtón, majd az odahívott lakatossal feltörték az ajtót. A szobából kiáramló kesernyész szénegáz szaga rögtön megerősítette őket feltevésükben, hogy szerencsét-

len ismerősük öngyilkosságot követel el. Mihelyt beléptek a szobába, azonnal észrevették, hogy a levélhordó az ágyban fekszik — holtan. A kétségbeesetten siránkozó család ezután értesítette a voloscai rendőrséget, ahonnan csakhamar megjelent az öngyilkosság színhelyén az inspekciós rendőrtiszt a rendőrorvos kíséretében. A hatósági kiküldöttek azonban már csak a beállott halált konstatálhatták, mire intézkedtek a boncolás iránt. Az életunt ember semmiféle értesítést sem hagyott hátra, hogy miért vált meg az élettől. Az öngyilkos levélhordót felcsége és hét gyermeke gyászolja. Temetése vasárnap délután lesz.

— **Elfogott ruhatolvaj.** Német István a fiumei *Stiller* cég kocsisa mint ismeretes feljelentést tett a rendőrségen, hogy az istállóból száz korona értékű ruhaneműjét ismeretlen tettesek ellopták. Feljelentésében egyúttal megnevezte azt is, akiben a tettest sejtí. A rendőrség megállapította a nyomozás során, hogy a lopást *Romano Ferenc* negyvennégy éves kökényesi illetőségű napszámos követte el, mire letartóztatták.

— **A kanári madár ápolása.** A kanári madár ápolása, kezelése és tenyésztése cím alatt most jelent meg egy ügyesen szerkesztett és jól megírt kis kézikönyv, amely magában foglal mindent, amit erről a kis házi kedvencről tudnunk kell. A kanári madár annyira el van terjedve hazánkban is, hogy örömmel látjuk e hézagpótló művecske megjelenését, amelyből megtanulhatjuk az ápolás, gondozás és tenyésztés körül való teendőket. Sok sok hasznos utmutatást találunk e művecskében, amelyek ismerete feltétlenül szükséges mindazoknak, akik kanári madárral bírnak, vagy azok tenyésztésével foglalkoznak. Azt hisszük nagy kelendőse lesz ennek a magyar nyelven egyedül álló művecskének, mert alig van család ahol ez a becézett aranyárga madárka ne élénkítő csatogásával a házat. Ára e művecskének 1 korona. Kapható minden könyvkereskedésben, de az összeg előleges beküldése után a kiadó *Lőw növények könyvkereskedése* Budapest, IV., Sütőutca 5. bérmentve küldi meg mindenkinek.

— **Az amerikai levegő hatása.** Az Egyesült-Államokban egy idő óta tudományos vizsgálódás tárgyává teszik a kérdést, hogy az amerikai életnek mily befolyása van a bevándorlók gyermekeire, életmódjára és gondolkodására. A vizsgálat eddig a bevándorlott szicíliaiakra s keleti zsidókra szorított, de legközelebb kiterjesztik a cselekre, skótokra és magyarokra is. A vizsgálatnak az az eredménye, hogy a szülők típusáról már az első nemzedékben megfigyelhető az eltérés, különösen a fejalakot illetően, úgy hogy idővel egységes jellegű amerikai faj fog kialakulni. Amerikába vándorolt szülők ivadékai erősebbek lesznek, mintha Európában maradtak volna.

— **A kikötőből.** Január 22-én. Érkezett: „Fram” osztrák gőzös Triesztből üresen.

Indult: „Széchenyi” magyar gőzös Cataniaiba 1300 tonna fával.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A haditengerészet „III.” számú torpedóhajója tegnap este Pólából idérkezett.

— **Tengerbe zuhant kocsi kiemelése.** Mint már megírtuk, a molo *Mária Valérián* tegnap délelőtti két üres vasuti kocsit és a Padoani szállító cég egyik teherszállító kocsiját a tengerbe zuhant. Tegnap délután a gőzdaruval sikerült az egyik vaggont kiemelni s mihelyt az időjárás kedvező lesz, a másik két kocsit kiemelési munkálatait is megkezdik.

— **Árverés a rendőrségen.** A rendőrségen január huszonnyolcadikán, pénteken délután négy órakerészt tartanak. Az árverésen az 1908-ik évben talált és lefoglalt, eddig nem reklamált különféle tárgyakat adják el.

— **Fiumei Szabad Liceum Egyesület felolvasása.** A Szabad Liceum legközelebbi felolvasó estjét január 24-én, hétfőn tartja meg az állami felsőbb leányiskola felolvasó helyiségében. Ez alkalommal *Molnár-Varga Ödön* vegyész mérnök, a kőolajfinomítógyár üzemvezetője a világitási anyagok iparát fogja ismertetni. Meghívót csak a tagok kapnak, de az egyesület vendégeket is szívesen lát.

— **A trónörökös Brioni szigetén.** Triesztből jelentik, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös február 7-én családjával együtt

Triesztbe érkezik és onnan két havi tartózkodásra *Brioni* szigetére megy. Erre való tekintettel e szigetre vezető telefon- és táviróvezetéket is kibővítették.

— **Kirándulások a tengeren.** Vasárnap, folyó hó 23-én, kedvező idő esetén, az Ungarocroata a következő kirándulásokat rendezi:

Abbaziába a „Stefánia” és a „Lovrana” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7-kor. Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 7 órakereste. Menetár oda és vissza személyenként 1.20 korona.

Fiuméből Abbaziába a „Szokol” gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 10.30 és 11.30 óraker, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 óraker.

Abbaziából Fiuméba d. e. 10.30 óraker, d. u. 12.30, 3.30 és 5.30 óraker. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzökre érvényes jegyek csakis a gőzhajón kaphatók.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel d. u. 2.30 óraker menet Volosca, Abbazia és Ika érintésével. Indulás Lovranából este 5 óraker és Ika-ból este 5.30 óraker, Abbaziából 5.50-kor. Menetár oda és vissza 80 fillér személyenként.

— **Pusztuló állatfajok.** A newyorki *Smithsonian* Justitucion statisztikai kimutatásából azt lehet következtetni, hogy az elefánt és néhány exotikus madárfaj kiveszében van. Az elefántcsont szükséglet fedezésére azelőtt a benzszülötkeknél felhalmozódott készletek szolgálták, ezek a készletek azonban már rég elfogytak, úgy hogy most évenként átlag százezer elefántot ejtenek el a szükségelt elefántcsont megszerzése végett. Hasonlóképpen néhány madárfaj is pusztulóban van. Mint a *Smithsonian* Justitucion jelenti, egy londoni madárvásáron 400.000 kolibri, 6000 paradicsommadár és 360.000 különböző keletindiai madár került eladásra, egy londoni madárkereskedő pedig a múlt év utolsó három hónapjában 404.464 nyugatindiai, meg braziliai és 356.389 keletindiai madarat adott el. Nagy madárkereskedések vannak Párisban is, Afrikából importálnak évenként több 100.000 madarat. Newyork város *Long Island* nevű kerülete egy otáni cégnek négy hónapon belül 70.000 madarat szállított. Egy-egy newyorki madártömő évenként közel 30.000 kitömött madarat szállít, amelyeket kivétel nélkül a női kalapok díszítésére használnak. Ilyen körülmények között valóban nem csoda, hogy egyes madárfajok Észak-Amerikában már teljesen kihaltak és a többi világrészben is ugyanez a veszedelem fenyegeti őket.

Távirat ◀ Telefon

A budapest—fiumei telefonösszeköttetésben beállott üzemzavar folytan csak a néhány beérkezett táviratot közölhetjük mai számunkban.

Tárgyalások a Balkán miatt.

BERLIN, jan. 22. A „Lokal Azeiger” értesül Szentpétervárról, hogy Ausztria és Magyarország a Balkán kérdésekben barátságos megegyezést keres Oroszországgal. Az orosz kormány hajlandó is tárgyalásokba bocsátkozni, de csak abban az esetben, ha Németország is csatlakozik a monarchiához. Illetékes orosz körökben oda nyilatkoznak, hogy ez ügyben már tárgyalások is folynak Berlin és Szentpétervár között. A berlini orosz nagykövet azonban ezzel szemben azt jelenti ki, hogy eddig még nem történt semmi.

Az elsülyedt kórház kiásása.

GRÁC, jan. 22. Raiblban még most is dolgoznak a bányába zuhant kórház kiásásán, de a mentés munkája nehezen halad. A vizsgálat kiderítette, hogy nem valamelyes váratlan természetű esemény, hanem vigyázatlanság és gondatlanság okozta a katasztrófát, amelyet könnyen el lehetett volna kerülni. Veszély kórházi orvos, aki szintén odaveszett, néhány nappal a katasztrófa előtt egy tisztnek azt mondta, mikor jó és rossz lakásokról beszélgettek:

Meglátta, és még egyszer egész családommal a bányába fogok zuhanni. Négy órával a katasztrófa előtt a bányában jelentéktelenebb robbantást akartak végezni és egy bányamérnök figyelmeztette az igazgatóságot, hogy a telep kórháza veszedelemben van, de a bányavezetők nem is hederítettek rá. A robbantás megtörtént és közvetlenül azután a kórház elszűnyedt.

Lujza hercegasszony adósságai.

BRÜSSZEL, jan. 22. Egy pénzügyi szaklap értesülése szerint a Societé Generale vette a Lipót király hagyatékából azokat az értékpapírokat, amelyek örökség gyanánt a három leány között felosztásra kerültek. A bank az értékpapírokat 20,143.212 frank erejéig értékesítette s ez került felosztásra. Lujza hercegasszony hitelezőinek jogos követelését kifizették, Stögerné is jelentékeny összeget kapott, de a tulajdonosoknak, vagy jogtalanoknak ítélt követeléseket, ha sikerül is az egyezés, akkor fogják kifizetni, ha majd a hagyatékából újabb összegek szabadulnak fel.

Koreai tartományok annexiója.

LONDON, jan. 22. Tokióból jelentik, hogy a japáni minisztertanács elhatározta, miszerint Hwanghai és Hamjong koreai tartományoknak Japánba való bekebelezése céljából a Koreával kötött összes szerződéseket felbontja. Japán eddig Korea annektálására irányuló tevékenységében szerfölött óvatosan haladt előre. Ezt a lassu menetét valószínűleg a legutóbbi események tették szükségessé. Mindenekelőtt a Koreában mutatkozó politikai mozgalmat és az Oroszországgal fenyegető háború veszélye készítette erre az eljárásra a japán kormányt. A két bekebelezendő tartomány Korea legészaknyugati részében fekszik. Hwanghai különösen Port-Artur miatt fontos Japánra nézve.

Áremelkedés részvényvásárlásért.

BÉCS, jan. 22. A Länderbank részvényeinek árfolyama a mai tőzsdén, minthogy a párisi „Société generale“ nagy kötésekkel csinált belőle 475 koronára szökkent fel.

A török parlamentet felgyújtották.

BERLIN, jan. 22. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a Tsiragan-palotát minden bizonynyal fanatikuskok gyújtották fel, akik babonás vallásosságukban azt hitték, hogy hitelenek megszentelték a szultán ősrégi palotáját. A Tsiragan tőzsomszédságában lévő iskola tanítója azt vallja, hogy ő az iskolás gyermekekkel még idejében elolthatta volna a tüzet, de a vízvezeték csapjai nem szolgáltatottak vizet, mert a fővezeték el volt zárva. Ez is arra vall, hogy bűnös kezek gyújtották fel a parlamenti palotát és jó előre gondoskodtak róla, hogy az oltás lehetetlen legyen. Érdekes a rendőrségnek az a felfedezése, hogy a tűzvész előtt egy török illusztrált lap furcsa képet és hozzávaló szöveget közölt. A képen az égő Tsiragan-palota látszott, a szöveg pedig azt írta le, hogy valaki megálmodta és álmában lángokban látta a parlament palotáját. A Tsiragant a kormány újból fel fogja építtetni.

Hóvizatarok.

BÉCS, jan. 22. Ausztria nyugati részében az utóbbi napokban nagy hóvizatarok voltak, amelyek megzavarták a direkt összeköttetést Bécs és Svájc, illetve Bécs és Franciaország között. A táviróforgalom kerülő utakon történik. A Rómával való közvetlen összeköttetés is megvan szakítva.

Nyilt-tér*).

A Tengerpart január tizenötödiki, szombati számában „Elsikkasztott képeslevelezőlapok“ címmel egy becsületemet sértő hír jelent meg. Minthogy a közölt hírről üzleti ügyben történt távollétem miatt csak ma, hazaérkezésem után szerezhettem tudomást, azonnal megjelentem a feljelentő Herzer fiúmei kereskedőnél. Herzer előttem tanuk jelenlétében kijelentette, hogy a feljelentés csak tévedésből történt s az alaptalan feljelentést a rendőrségnél már vissza is vonta.

Fiume, 1910. január 22.

Szendrovics Rezső.

* E rovatban közölték a beküldő felelős. (A szerk.)

Melyik jobb?

Egyszerű csukamájolajnál minden esetben jobb a SCOTT-féle EMULSIÓ. Jobb, mert könnyen emészthető és ennélfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása.

Jobb azért is,

mert szívesen veszik be azok, a kik a csukamájolaját undorító ize miatt visszautasítják.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük nyomban venni.

Csakis tiszta és magasfokú lofoteni (norvégországi) csukamájolaj használata engedtetik meg a

SCOTT-féle EMULSIÓ

készítésére; mert csak ez a legtaplóbb a világon.

A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és táncz,
Duo, Charles zenébohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nichette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.

Végül kitérő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor.

Belépti díj 1 kor.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelenyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétatálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnafejtők. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ ÜDÍT-GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykö- és fővényképződésnél, a léguak és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC JÉCHEL, cégénél.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitérő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Horzó.

Kitűnő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcso havi előfizetés. Gondozott tekepálya.

Farsangi reggeli népies árakon.

Tulajdonos

Szmrecsányi Miklós.

Butorozott szoba

(villanyal és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

Két szobából, előszobából,

konyhából és a hozzá tartozó mellék-helyiségekből álló lakás kiadó. Cim megtudható a Via Ciotta 8. sz. alatt levő tejszarnokban.

Alapított 1850-ben.

Cante Giuseppe

nagy butorraktára és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas-, réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

VARIETÉ ORIENTALE
Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tiz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

PÁRATLAN SZŐLŐFAJ!
Hogy ezt bebizonyítsam a „Delaware” szőlőről, királyi körjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem.
A felvétel áll: egy drb. 20 éves cseresapos kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb. 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 drb. egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vettek fel, a hol pár méternyire tőle az európai oltványokon a természetes négy- és ötszöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, a mely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetesen permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még hogy oltani és alá földet megforgatni nem kell, vesszője telben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajokat adnak el, ezért aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni az csak a Nagy Gábor-féle „Delaware” vesszőt vegye.
A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, termésének királyi körjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigatásokat.
NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY B. posta, távirtda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Bredár Lajos
mosoda és tisztító intézet
FIUME Via Lavatoio I. Telef. 988.
Specialista pipere,- kelengye- és gallér tisztításban.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
asztalos műhelyemet
Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.
Jó munkáért kezeséget vállalok s javításokat pontosan eszközölök.
Meghívásra házhoz jövök.

Kiváló tisztelettel
Brávácz József

Fizetéses gyakornok vagy
fiatal komptoirista
helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cím a kiadóban.

Catti György utóda
cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépítő szer a
Földes-féle MARGIT Crème.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona.

Kiváló toillet-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 korona. Kapható Fiumében: Babič Hinkó, Catti György, Ernest Benco drog., Prodam Johan, Franco Prodam, Jechel Francesco drog., dr Mizzan Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerár.

Páratlan és csodás hatású!

Önkodjunk utánzatoktól!

KASTIANA
Fényképész Múterme
Fiume, Scoglietto-tér.

Az 1909-iki antwerpeni világhiálításán nagy aranyéremmel, díszkésztéssel és elismerő oklevéllel kitüntetve, a modern fényképészet terén mindennemű munkát művészi kivitelére, mint fényképeknek platin-kivitelben való előállítására, nagyításokra, pastell és aquarell képek, fényképes levelező lapok készítésére stb. ajánlkozik.

UJDONSÁG!

I. fiumei fényképészeti műintézet
Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).
Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később is) felvételek villanyvilágítással.

A farsang alatt felvételek jelmezben minden este.
Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

Rosenberger B.

nagy butorraktára

Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.
Csokoládé, tea, cukrászdai frissítő italok, likörök és finom borok.
A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.
Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.
Kitűnő fagyalt alla napoletana. Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.

Anatomie de Paris! a Scogliettón
Fiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk
csak hölgyeknek
van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.
Számos látogatást kér az IGAZGATÓSÁG.

Modern
hálószobák és ebédlő divánok
eladók
Garami József
árpitos mesternél Corsia Deák 26

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Kitűnő italok.

Előzékeny kiszolgálás.

Magyar lapok.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel
Consortio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti
con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. emelet
megnyitotta az 1910 január 1-én kezdődő

VIII. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt

300 koronától tetszés szerinti összegig. 1910 jan. 1-én kezdődő 260 havi vagy 60 havi részletben való visszafizetésre;

alkalmat ad

minden tagnak célszerű takarékoságra legalább heti 1 koronás bevezetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozhat.

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lod. Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.